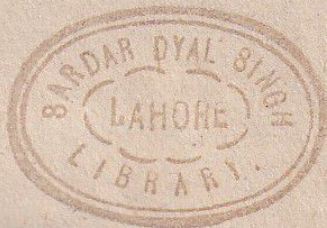

ਸੰਸਾਰ ਪ੍ਰਸਿੱਧ ਨਾਵਲ

ਟੁੱਟਦੇ ਤਾਰੇ

ਨਰਿੰਦਰ ਸਿੰਘ 'ਸੋਚ'

6. 782

ਮੈਕਸਮ ਗੋਰਕੀ ਦੇ ਜਗਤ ਪ੍ਰਸਿੱਧ ਨਾਵਲ
THREE OF THEM ਦਾ ਅਨੁਵਾਦ

NATIONAL BOOK SHOP,
NISBET ROAD,
LAHORE.

ਜੀਵਨ ਮੰਦਰ ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ

ਛੋਕ ਦਰਬਾਰ ਸਾਹਿਬ

ਭੇਟਾ

ਸ: ਸੋਹਣ ਸਿੰਘ ਰਾਵਲ ਨੂੰ

ਜੋ ਨਿਰੇ ਮਨੁਖ, ਨਿਰੇ ਮਿੱਤਰ, ਨਿਰੇ ਪਿਆਰ ਸਨ

ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ ਮੇਰੇ ਦਿਲ ਦਾ ਇਕ ਖੂੰਜਾ ਸਦਾ ਲਈ
ਸੁੰਵਾ ਹੋ ਗਿਆ ਹੈ।

ਮੇਰੇ ਆਪਣੇ ਨਾਲੋਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਯਾਰ, ਮੇਰੇ ਵਿਚੋਂ ਬਹੁਤੀ
ਗੁੰਜਦੀ ਹੈ।

“ਸੋਚ”

ਟੁਟਣਾ ਹੀ ਪੈਂਦਾ ਹੈ

ਪਹਿਲੇ ਸਫੇ ਉਪਰ ਤੁਸਾਂ ਤਿੰਨ ਚਿਹਰੇ ਡਿਠੇ ਹਨ, ਇਹ ਸੁੰਦਰਤਾ, ਹਿੰਮਤ ਅਤੇ ਨਿਰਮਲਤਾ ਦੇ ਉਜਲੇ ਚਿਹਰੇ ਹਨ । ਇਨ੍ਹਾਂ ਵਿਚ ਜਿੰਦ ਹੈ, ਬੜੀ ਪਿਆਰੀ । ਜੀਵਨ ਹੈ, ਬੜਾ ਮਧੁਰ । ਹਿੰਮਤ ਹੈ, ਚਿਟਾਨਾਂ ਵਰਗੀ । ਸੁੰਦਰਤਾ ਹੈ, ਮੋਹ ਲੈਣ ਵਾਲੀ, ਜਿੰਦੜੀ ਨੂੰ ਮਿਸ਼ਰੀ ਵਾਂਗ ਘੋਲ ਦੇਣ ਵਾਲੀ। ਨਿਰਮਲਤਾ ਹੈ, ਜਿਸ ਨਾਲ ਆਪਣੇ ਆਪੇ ਦੀਆਂ ਡੂੰਘਾਈਆਂ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ ਖੰਡਾਂ ਬ੍ਰਹਿਮੰਡਾਂ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਹਥ ਵਾਂਗ ਵੇਖਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ । ਭਾਵਨਾ ਹੈ, ਰਾਗਨੀਆਂ ਵਰਗੀ ਤੇ ਆਦ੍ਰਸ਼ ਹੈ ਜੀਵਨ ਦੇ ਸੱਚੇ ਸੁਪਨੇ ਵਰਗਾ । ਇਨ੍ਹਾਂ ਵਿਚ ਹਿਰਦਾ ਹੈ, ਸਾਰੇ ਸੰਸਾਰ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਵਿਚ ਪਾ ਕੇ ਧੜਕ ਸਕਣ ਜੋਗਾ । ਇਨ੍ਹਾਂ ਵਿਚ ਰੀਝਾਂ ਹਨ, ਮਨੁੱਖੀ ਅਕਾਸ਼ ਤੇ ਚਮਕਣ ਦੀਆਂ, ਇਹ ਭੀ ਗਿੱਟੀਆਂ ਬਣਕੇ ਅਕਾਸ਼ ਦੇ ਚੱਕ ਤੇ ਹੁਟੇ ਲੈਣਾ ਚਾਹੁੰਦੇ ਹਨ, ਪਰ ਇਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਇਸਤਰਾਂ ਕਰਨ ਨਹੀਂ ਦਿਤਾ ਗਿਆ ।

ਕਿਉਂ ?

ਫੁਲ ਬੜੀਆਂ ਘਾਲਣਾਂ ਘਾਲਣ ਪਿਛੋਂ, ਮਹਿਕ ਇਕੱਠੀ ਕਰਕੇ ਖਿੜਦਾ ਹੈ, ਫੁਲ ਨੇ ਕਦੇ ਕਿਸੇ ਨੂੰ ਦੁਖ ਨਹੀਂ ਦਿਤਾ, ਪਰ ਇਕ ਬੇ-ਕਿਰਕ ਅਤੇ ਅੰਨ੍ਹਾਂ ਹੱਥ, ਉਸ ਨੂੰ ਸਦਾ ਘੰਡੀਓਂ ਫੜਕੇ ਮਰੋੜਦਾ ਆਇਆ ਹੈ, ਸੁੰਘਕ ਪੱਤੀ ਪੱਤੀ ਕਰਦਾ ਰਿਹਾ ਹੈ, ਪੈਰਾਂ ਹੇਠ ਮਧੋਲਕੇ ਰੂੜੀ ਤੇ ਸੁਟਦਾ ਰਿਹਾ ਹੈ । ਬਨਸਪਤੀ ਦਾ ਖੂਨੀ ਇਤਿਹਾਸ ਇਸ ਜ਼ੁਲਮ ਦੀ ਸ਼ਹਾਦਤ ਹੈ

ਕਿ ਫੁਲਾਂ ਨੂੰ ਰਹਿਣ ਨਹੀਂ ਦਿਤਾ ਜਾਂਦਾ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਖੇੜਾ ਹੀ ਮੌਤ ਦਾ ਕਾਰਨ ਬਣਦਾ ਹੈ ।

ਕਿਉਂ ?

ਕਸਾਈ ਆਪਣੀ ਲਹੂ ਭਰੀ ਛੁਰੀ ਨੂੰ ਹੋਲੀਆਂ ਏਡਦੀ ਮੁੰਦਰੀ ਸਮਝਦਾ ਹੈ, ਉਹ ਸਮਝਦਾ ਹੈ, ਉਸ ਦੇ ਜੀਵਨ ਦਾ ਮਨੋਰਥ ਹੀ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਦਿਨ ਰਾਤ ਉਸਦੀ ਤਿਖੀ ਛੁਰੀ ਬਕਰਿਆਂ ਨੂੰ ਗਾਜਰ ਮੂਲੀ ਸਮਝ ਕੇ ਕੱਟਦੀ ਜਾਵੇ । ਬਕਰੇ ਦੇ ਦਰਦ ਭਰੇ ਮਿਆਂਕਣ ਨੂੰ ਉਹ ਐਵੇਂ ਕੇਵੇਂ ਸਮਝਦਾ ਹੈ । ਕਦੇ ਕਿਸੇ ਨੇ ਉਸਦਾ ਹੱਥ ਨਹੀਂ ਫੜਿਆ ।

ਕਿਉਂ ?

ਵੱਡੇ ਮਗਰ ਮੱਛ, ਨਿੱਕੀਆਂ ਨਿੱਕੀਆਂ ਖੇਡਦੀਆਂ ਮਲਦੀਆਂ ਮੱਛੀਆਂ ਨੂੰ ਸ਼ੁੱਠਾ ਹੀ ਨਿਗਲ ਜਾਂਦੇ ਹਨ, ਉਹ ਕੁਝ ਲੰਮੇ ਸਾਹ ਮੂੰਹ ਅੱਡ ਕੇ ਲੈਂਦੀਆਂ ਹਨ ਤੇ ਮਿਟ ਜਾਂਦੀਆਂ ਹਨ । ਮਗਰ ਮੱਛ ਨੇ ਕਦੇ ਨਹੀਂ ਸੋਚਿਆ ਕਿ ਨਿੱਕੀਆਂ ਨੂੰ ਭੀ ਜੀਉਣ ਦਾ ਹੱਕ ਹੈ ।

ਕਿਉਂ ?

ਜੀਉਣ ਦਾ, ਵਧਣ ਦਾ, ਮਾਨਣ ਦਾ ਤੇ ਸੋਚੇ ਆਦ੍ਰਸ਼ ਤਕ ਪਹੁੰਚਣ ਦਾ ਹਰ ਇਕ ਦਾ ਜਮਾਂਦਰੂ ਹੱਕ ਹੈ, ਪਰ ਕੀ ਇਹ ਹੱਕ ਸਭ ਲੋਕਾਂ ਕੋਲ ਹਨ ? ਨਹੀਂ ।

ਕਿਉਂ ?

ਤਰਕਵਾਦੀ, ਜਿਹੜਾ ਕਿਸੇ ਟੁਣਕ ਦੇ ਇਸ਼ਾਰੇ ਨਾਲ ਬੋਲਦਾ ਹੈ, ਕਹਿ ਦੇਵੇਗਾ—ਸੂਰਜ ਸਭ ਨੂੰ ਇਕੋ ਰੋਹੀਆਂ ਕਿਰਨਾਂ ਫੇਜਦਾ ਹੈ, ਹਵਾ ਕਿਸੇ ਨਾਲ ਵਿਤਕਰਾ ਨਹੀਂ ਕਰਦੀ, ਪਾਣੀ ਸਭ ਦੀ ਪਿਆਸ ਮਿਟਾਉਂਦਾ ਹੈ, ਧਰਤੀ ਦਾ ਕਾਲਜਾ ਲੂਣਾ ਨਾਲ ਭਰਿਆ ਪਿਆ ਹੈ, ਫਿਰ ਬੂਟੇ ਚੰਗੇ ਮਾੜੇ ਕਿਉਂ ਹਨ ? ਫਿਰ ਫਲ ਖੱਟੇ ਮਿੱਠੇ ਕਿਉਂ ਹਨ ? ਫਿਰ ਫੁਲ ਵਧੀਆ ਘਟੀਆ

TO READ THE ENTIRE BOOK PLEASE CONTACT US:

whatsapp: +92-3160770117

email: worldcentreforpunjabi@gmail.com

World Centre for Punjabi, Lahore, Pakistan.